

StaRus-konferansen

fremmer brukermedvirkning

Konferansen er basert på reell brukermedvirkning der deltakerne selv bringer inn egne tema til debatt for å bidra til å utvikle ny kunnskap.

Deltakerne er både fagfolk, forskere og et stort antall tidligere brukere av rusbehandling.

To deltakere vil her dele sin erfaring med konseptet.

TOR ARNE RISKEDAL,
erfaringskonsulent i Time kommune

1. Hva tenker du er brukermedvirkning?

Når brukeren er i sentrum av tjenestene og sitter i førersetet.

2. Hvordan oppleves samarbeidet mellom fagfolk, brukere og forskere i dette forumet?

Det er veldig bra at konferansen er åpen for hvem som helst. Alle deltar på lik linje. Brukermedvirkningen skjer på et annet nivå, og blir til en lærerik konferanse. Fagfolk har mye å lære ved å høre på tidligere brukere. Noen brukerdrevne tilbud burde hatt status som behandlingssted. Tidligere brukere er rollemodeller, og kan gi støtte til å gjøre de rette tingene for å unngå tilbakefall. Selvhjelpsgrupper i et rusfritt nettverk etter utskrivning og ettervern, som består i å bli selvhjelpen og produktiv samfunnsborger, er virksomme. Man lærer å ta en dag om gangen, og de blir til år etter hvert.

3. Hvilken nytte har StaRus-konferansen for brukere og brukerorganisasjoner?

Fagfolks kunnskap øker ved at de lytter til rusfrie brukeres erfaringer. På sikt vil brukerne få et bedre tilbud.

4. Hvordan kan StaRus-konferansen bidra til at en kommer tidligere inn i en problemutvikling, for eksempel i skolen?

Rus burde være et eget fag i lærerutdanningen, så lærerne vet hva de skal se etter og melde fra om bekymring. Man kan benytte folk med erfaring fra barnevernstjenesten i undervisningen.

5. Hvilken påvirkning har konferansen på brukermedvirkning?

Her deler du erfaringer og styrker håp. Den beste hjelpen du kan få er å få den fra noen som har gått veien til rusfrihet selv. Man trenger hjelpetilbud med både mennesker med behandlingserfaring og andre fagfolk, sammen kan vi gjøre hverandre bedre. En miks med halvparten av hver ville ha vært optimalt.

6. Hva skulle du ønske ble et resultat av StaRus-konferansen når det gjelder påvirkning og brukermedvirkning?

Jeg brenner for å ansette personer med brukererfaring i behandling i helsetjenestene og i kommunene. De kan vise hvordan andre kan bli rusfri - fordi de kjenner fallgruvene - når man selv ikke tror at det er mulig å forbli rusfri. Det er altfor mye medisiner. Medikamentfrihet må være en vel så viktig valgmulighet. Jeg håper at StaRus-konferansen kan være en bruksanvisning med ideer for andre.

FAKTA OM STARUS

HVEM	StaRus er et samarbeidsforum for utvikling av rusmiddelforskning, og består av IRIS, Universitetet i Stavanger, Rogaland A-Senter og Stavanger Universitetssjukehus.
HVA	Tema 2016: Regjeringens opptrappingsplan for rusfeltet, samtidig med nedskjæringer i tjenestene. Hva bør kommunene tilby av tjenester uavhengig av ressurstilgang?
HVORFOR	StaRus ønsker å bidra til en tverrfaglig kunnskapsutvikling med deltakelse av fagfolk, forskere og brukere.
HVORDAN	StaRus-konseptet besto i år av fire elementer: Workshop I; drøfte konferansetema, fagpolitisk debatt på Kåå (Kverulant-Katedralen), konferanse, Workshop II med tema: Anbefalinger til kommunene om hva de bør tilby.
FORM	Representanter fra ulike miljø inviteres til innspill til tema i forkant av konferansen. Den gjennomføres ved at hver deltaker som ønsker det melder inn tema de brenner for, og leder selv en gruppe som diskuterer dette temaet. Deltakerne kan komme og gå fra gruppen når det passer. Alle har mulighet til å delta i 4-5 ulike parallelle gruppediskusjoner. Dette foregår i tre arbeidsøkter. Innspillene oppsummeres og deles med deltakerne i etterkant.

Konferansen ble gjennomført etter en litt annen mal enn tidligere år, ved at representanter fra de ulike deltakergruppene jobbet fram anbefalinger til kommunene om tilbud innen rus og psykisk helse.

Les om deltakernes anbefalinger på: www.korus-stavanger.no

SILJE GUNDERSEN,

likemann i Stavanger kommune:

(Spørsmålene er nummerert, se over)

1. - At brukerne og deres erfaringer blir lyttet til. Dette «er i vinden», men ikke alltid har en reelt så mye en skulle ha sagt. Å bli tatt på alvor, å påvirke beslutninger er essensielt, fordi det er følte erfaringer gjennom mange år.

2. - Det at mange ulike folk møtes på tvers, er en god ting. Det er veldig nyttig å utveksle erfaringer mellom arbeidsplasser, slik at man både deler og bruker hverandres erfaring. Man får fram mange nyanser, så ting ikke bare framstår i svart-hvitt.

3. - Dialogen er det beste med StaRus-konferansen. Det er høyt engasjement og høy temperatur. Det er veldig bra når folk med brukererfaring, fagfolk og forskere har konstruktive erfaringsutvekslinger. Mange får aha-opplevelser fordi de ikke har oversikt over hvor krevende det er å komme seg igjennom prosessen for å forbli rusfri. Det finnes mange måter å komme seg ut av rusavhengighet på.

4. - Informasjon i skolen, slik at lærerne skaper trygge og gode relasjoner til elever som er i en alder da de begynner å skli ut. Man må ha som tema rus og psykisk helse i ungdomsskole og

videregående skole og ikke tabuisere, fordi psyken er et viktig fagområde. Åpenhet og dialog er sentralt i skolen.

5. - Man kan få opp øynene for den erfaringen som tidligere brukere av hjelpetilbud har. Det er en utfordring å holde seg rusfri gjennom livet, og ikke bare i korte perioder, fordi utfordringene kommer jevnlige i et livsløp.

6. - Vi ønsker å være «normale» samfunnsborgere. For å klare dette trenger vi individuell hjelp. Selv om man er 100 % selvhjulpen og en produktiv samfunnsborger, er økonomi et problem fordi mange som har vært igjennom behandling jobber redusert. En som er selvhjulpen og frisk mister mange rettigheter, eksempelvis innen tannhelse. Det er urimelig i en sårbar recovery-prosess. Det er skummelt å løsrive seg fra all støtte nå man har vært avhengig av hjelp i mange år. Det burde være belønnende å ha ønske og vilje til å klare seg selv. Du må være veldig målrettet og bestemt for å klare å gå din egen vei. For å få dette resultatet trengs flere stillinger som erfaringskonsulenter og likemenn i kommunene, og et mye bedre organisert ettervern som fokuserer på muligheter framfor begrensninger. Det er betydningsfullt å skape nettverk med andre med erfaringer, og gi håp om at det går an å etablere et bedre liv også uten medikamentbehandling. Troen på total rusfrihet er sentral.

Av: Marit Vasshus, KoRus vest Stavanger

RUSFORSKNING

Én av tre akuttinnlagte var påvirket av rusmidler

En av tre pasienter som ble innlagt på akuttmottaket ved Oslo universitetssykehus på grunn av skader, var påvirket av rusmidler på skadetidspunktet. Dette viser en studie fra Folkehelseinstituttet.

Én av fire på byen i Oslo har nylig brukt illegale stoffer

Blant folk som går ut på byen i Oslo har hver fjerde person (25 prosent) nylig brukt ett eller flere illegale stoffer, viser en studie fra Folkehelseinstituttet. Studien er basert på spyttprøver fra 1100 personer ved 12 utesteder i Oslo.

